

*Konstnärsnämnden
The Swedish Arts
Grants Committee*

Maria skolgata 83
SE-118 53 Stockholm
Tel +46 (0)8 506 550 00
info@konstnarsnamnden.se
www.konstnarsnamnden.se

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 2012-05-29
KN 2012/3048
Ku2012/295/KV

YTTRANDE

Remissvar på "Nationell samordning av hemslöjden – en översyn av Nämnden för hemslöjdsfrågor", Ds 2012:8

Konstnärsnämnden har till uppgift att besluta om statliga bidrag och ersättningar till enskilda konstnärer inom konstområdena bild, form, musik, teater, dans och film. Myndigheten ska hålla sig underrättad om konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden samt löpande bevaka trygghetssystemens utformning och tillämpning i förhållande till konstnärlig verksamhet. Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Kulturdepartementet har i en bred remiss till 56 instanser begärt att få synpunkter på departementspromemorians bedömningar av det framtida behovet av en nationell samordning för hemslöjdsfrågorna.

Sammanfattning av översynen och utredningens förslag

Till följd av de ändrade förutsättningar som kultursamverkansmodellen medför, d.v.s. att Nämnden för hemslöjdsfrågor (NHS) inte längre ska fördela statsbidrag till länshemslöjds konsulenter, genomförde kulturdepartementet en översyn av vilken betydelse myndigheten har för samordning av hemslöjdsfrågorna, eller om dessa frågor kan skötas av andra myndigheter och föreningar.

Hemslöjden är en av sju sektorer på kulturområdet som pekats ut som nödvändiga för landstingen/regionerna att ha med i sina kulturplaner i samverkansmodellen. Hemslöjden ska främjas, men regeringen pekar

inte ut om det är i form av regionala hemslöjdskonsulenter eller sker på annat sätt. Regeringen pekar inte heller ut särskilda institutioner som mottagare av statsbidrag, utan fördelningen avgörs av respektive region/landsting. Nämnden för hemslöjdsfrågor har en plats i Samverkansrådet för att bevaka frågorna.

Nämnden för hemslöjdsfrågor är en kulturmyndighet som ska leva upp till de nationella kulturpolitiska målen. Samtidigt är myndigheten dockad till Tillväxtverket. Utredaren pekar på myndighetens tillhörighet till såväl den näringspolitiska som kulturpolitiska agendan.

De första rikskonsulenterna tillsattes för att främja särskilda tekniker och traditioner inom hemslöjden, medan senare års rikskonsulenter tillsatts för att främja arbetet med barn och ungdom, internationella samarbeten och interkulturell utveckling.

Utredaren bedömer att behovet av en nationell samordning av hemslöjden är fortsatt stor och att det även fortsatt bör vara ett statligt åtagande att främja hemslöjd. Ett förslag som prövas i utredningen är att låta Statens kulturråd ta över myndighetsuppgifterna och att Sametinget tar ansvar för samefrågorna. Utredarens slutliga förslag blir ändå att Nämnden för hemslöjdsfrågor bör finnas kvar och behålla det nationella ansvaret för hemslöjden. Ett viktigt skäl är att nämnden bedriver sin verksamhet ändamålsenligt och kostnadseffektivt.

Konstnärsnämndens synpunkter

Enligt instruktionen för Nämnden för hemslöjdsfrågor är dess uppgift att ta initiativ till, planera, samordna och göra insatser för att främja hemslöjd. Kultursamverkansmodellen, eller det faktum att medel för länsslöjdsconsulenterna överförs till regionerna/landstingen, påverkar inte behovet av att dessa uppgifter utförs på ett nationellt övergripande plan. Det är snarare så att behovet av ett övergripande nationellt kontaktnät och samordning ökar.

Mot förslaget att låta Statens kulturråd ta över ansvaret för hemslöjdsfrågorna talar det faktum att sakkunskapen skulle försvinna, eller kraftigt decimeras i och med att nämndens kansli och ledamöter försvinner. NHS:s förmåga att koppla samman de nationella kulturpolitiska målen med sakkunskap inom slöjdområdet är också svår att ersätta. Likaså skulle den samlande kraft som rikskonsulenterna utgör försvinna om Sametinget tog över ansvaret för sameslöjdsconsulenterna, och Statens kulturråd tog över ansvaret för övriga konsulenter.

Enligt Konstnärsnämndens uppfattning bör myndighetsformen ses över eftersom bidragsfördelningen inte längre blir myndighetens huvudsakliga uppgift. En enrådsmyndighet med en myndighetschef som kan driva verksamheten och ett beslutande råd med sakkunniga skulle enligt

Konstnärsnämndens uppfattning bättre passa myndighetens uppdrag. Samtidigt bör, som utredaren föreslår, även tillsättningen av nämndens eller rådets ledamöter ses över. De organisationer som tar emot statsbidrag genom NHS bör inte ingå i styrelsen/rådet. Däremot kan organisationerna ha förslagsrätt vid tillsättning av ledamöter.

Konstnärsnämnden kan konstatera att NHS har en viktig funktion att fylla i Samverkansrådet och att nämnden dessutom varit aktiva inom Handlingsplanen för kulturella och kreativa näringar. Det förhållande att NHS är såväl kulturpolitiskt som näringslivspolitiskt engagerade är inspirerande också för övriga kulturmyndigheter.

Avslutning

Beslut i detta ärende har fattats av ordförande Ingrid Elam den 31 maj 2012 på delegation av Konstnärsnämndens styrelse. Föredragande tjänsteman har varit kanslichef Ann Larsson. I beredningen har även utredare Bitte Jarl deltagit.

Ingrid Elam
Ordförande

Ann Larsson
Kanslichef